

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 276

Archeologienota met beperkte
samenstelling te Gijzegem,
Meersstraat (Oost-Vlaanderen)

JANSSENS DAVID
VAN WETTER SEBASTIEN

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2018
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Claeys Simon
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba.

ADEDE bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Administratieve fiche	- 4 -
2	Bureauonderzoek	- 8 -
2.1	Aanleiding van het onderzoek.....	- 8 -
2.2	Doel van het onderzoek	- 8 -
2.3	Huidige situatie projectgebied	- 9 -
2.4	Beschrijving geplande werken.....	- 9 -
2.5	Randvoorwaarden	- 10 -
2.6	Werkwijze	- 10 -
3	Assessmentrapport.....	- 14 -
4	Besluit	- 20 -
4.1	Besluit gespecialiseerd publiek	- 20 -
4.2	Besluit breed publiek.....	- 20 -
5	Lijst van plannen.....	- 21 -
6	Lijst van figuren	- 22 -
7	Bibliografie.....	- 23 -
8	Bijlage	- 24 -

1 Administratieve fiche

Projectcode	2018A255
Site	GIJZEGEM - MEERSSTRAAT
Projectsigle ADEDE	GIJ - MEE
Ligging	Binnen Molenhoekweg; Meersstraat, Nederhoflaan en Steenweg naar Oudegem, te Gijzegem (Aalst)
Bounding Box	Punt 1 (NW): X: 127900,515m Y: 186333,274m Punt 2 (ZO): X: 127744,111m Y: 186212,668m
Topografische kaart	Zie plannr. 1
Kadaster	AALST, 6 ^e Afd. Gijzegem, Sectie A, nrs 183D – 186D
Soort onderzoek	Bureauonderzoek
Aard van de vervolgwerven	Ophogen van het perceel
Uitvoerder	ADEDE bvba
Erkenningsnummer ADEDE bvba	2015/00058
Erkend archeoloog	Simon Claeys 2017/00184
	Alexander Cattrysse 2017/00187
Tijdelijke bewaarplaats archief	ADEDE bvba
Bibliografische referentie	Janssens D., Van Wetter S., 2018, Archeologienota met beperkte samenstelling te Gijzegem, Meersstraat, ADEDE Archeologisch Rapport 276, Gent.
Grootte projectgebied	Ca. 6220m ²
Periode uitvoering	Januari 2018
Thermen thesaurus Onroerend Erfgoed	Bureauonderzoek met beperkte samenstelling, archeologienota
Verstoorde zones	Nvt

 ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Gijzegem - Meersstraat

Plannr. 1
Topografische kaart

2018A255 22/01/2018

© AGIV

Legende

 Projectgebied

 N

0 180
Meter

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Gijzegem - Meersstraat

Plannr. 2
Orthofoto 2017

2018A255 22/01/2018

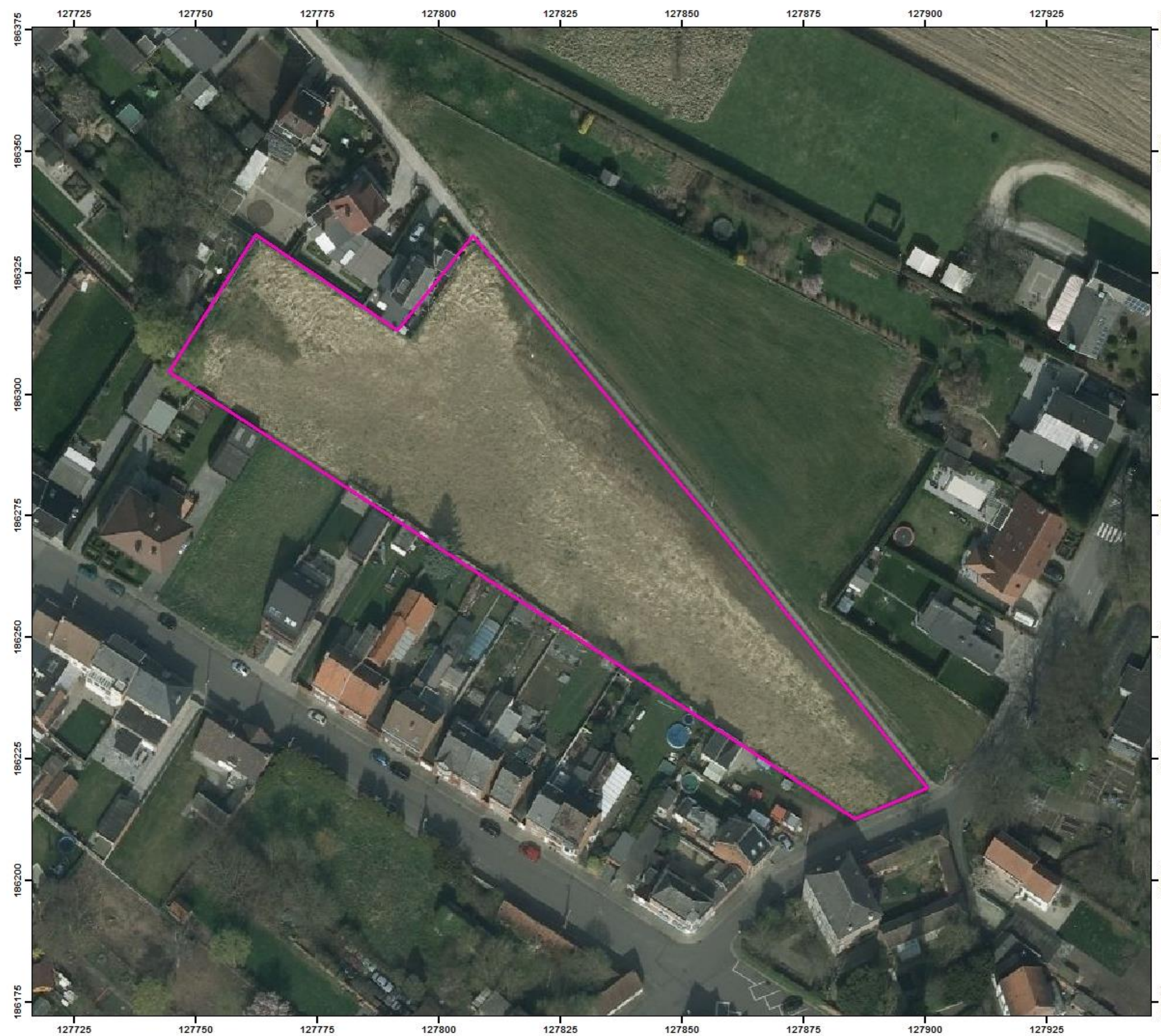
© AGIV

Legende

 Projectgebied

0 50
Meter

 ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Gijzegem - Meersstraat

Plannr. 3
GRB (kadaster)

2018A255 22/01/2018

© AGIV

Legende

 Projectgebied

 N

0 50
Meter

2 Bureauonderzoek

2.1 Aanleiding van het onderzoek

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een aanvraag tot regularisatie waarbij het onderzoeksgebied in woongebied ligt, het perceeloppervlak meer dan 3000m² bedraagt en de bodemingreep meer dan 1000m². De initiatiefnemer is daarom verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan aanvraag.

Ze werd opgesteld naar aanleiding van de aanvraag tot het bekomen van een regularisatie van een terreinaanleg.

2.2 Doel van het onderzoek

Het doel van deze archeologienota is een afweging te maken van het kennisvermeerderingspotentieel van eventueel archeologisch (voor)onderzoek binnen het projectgebied. Er wordt gekozen voor een archeologienota met beperkte samenstelling waarbij de oppervlakte van de geplande bodemingreep vergeleken wordt met de meerwaarde van de kennis die een eventueel vervolgonderzoek met zich meebrengt.

Conform artikel 7.2 uit de Code van Goede Praktijk kan de inhoud van een bureauonderzoek beperkt blijven tot de analyse van de geplande werken en dat ene doorslaggevende aspect indien de confrontatie tussen de toekomstige werken en één doorslaggevend aspect uit de inschatting van de archeologische waarde van het onderzochte gebied aantoont dat:

1. Met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
2. De toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventuele aanwezige archeologische erfgoed, of;
3. Verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst.

2.3 Huidige situatie projectgebied

De huidige percelen 183D en 186D vormen één groot braakliggend terrein dat wordt begrensd door de Molenhoekweg en de Meersstraat en door de bebouwde percelen langs de Neerhoflaan en de Steenweg naar Oudegem. Aan de hand van verscheidene orthofoto's valt waar te nemen dat het meest recente gebruik van het terrein kadert in functie van maïsteelt.

Figuur 1. Verschillende momentopnames © Google

2.4 Beschrijving geplande werken

Het terrein met kadastrale nummers 183D en 186D wordt deels (ten zuiden van de Molenhoekweg) opgehoogd met een ca. 50 cm omdat het terrein in een soort dal ligt waar waterstagnatie optreedt. Het goed is gelegen in woonzone en niet gelegen in overstromingsgevoelig gebied. Voor een inplantingsplan van de bestaande toestand wordt verwezen naar plannr. 4.

2.5 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

2.6 Werkwijze

Het bureauonderzoek met beperkte samenstelling heeft tot doel aan te tonen dat het bodemarchief niet zal verstoord worden bij de geplande ingrepen. Hiervoor wordt de confrontatie tussen de toekomstige werken en de inschatting van de archeologische waarde van het onderzochte gebied onderzocht.

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Gijzegem - Meersstraat

Plannr. 4
Bestande toestand

2018A255 22/01/2018

© AGIV

Legende

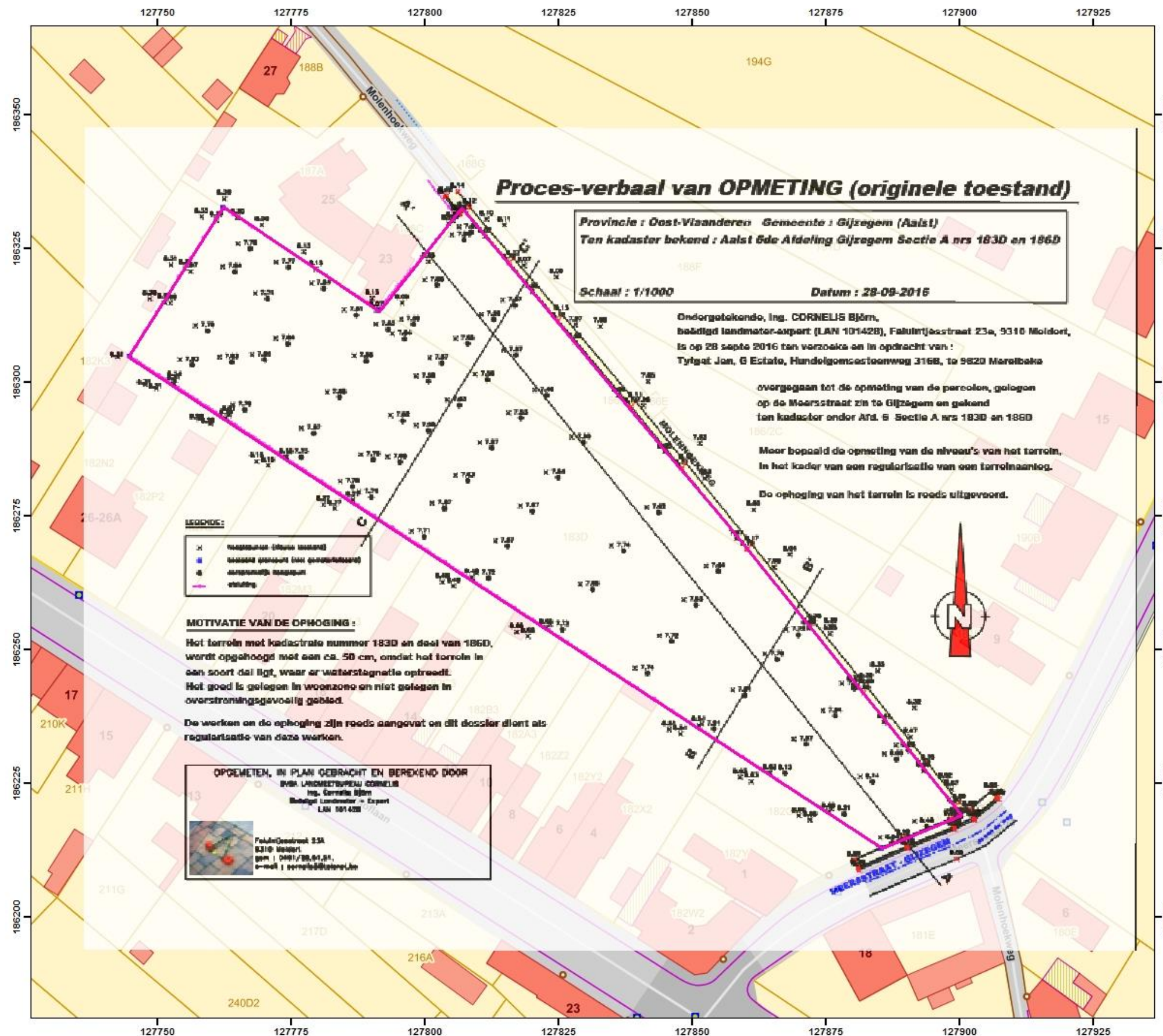
Projectgebied

N

0 50
Meter

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Gijzegem - Meersstraat

Plan nr. 5
Geplande toestand

2018A255 22/01/2018

© AGIV

Legende

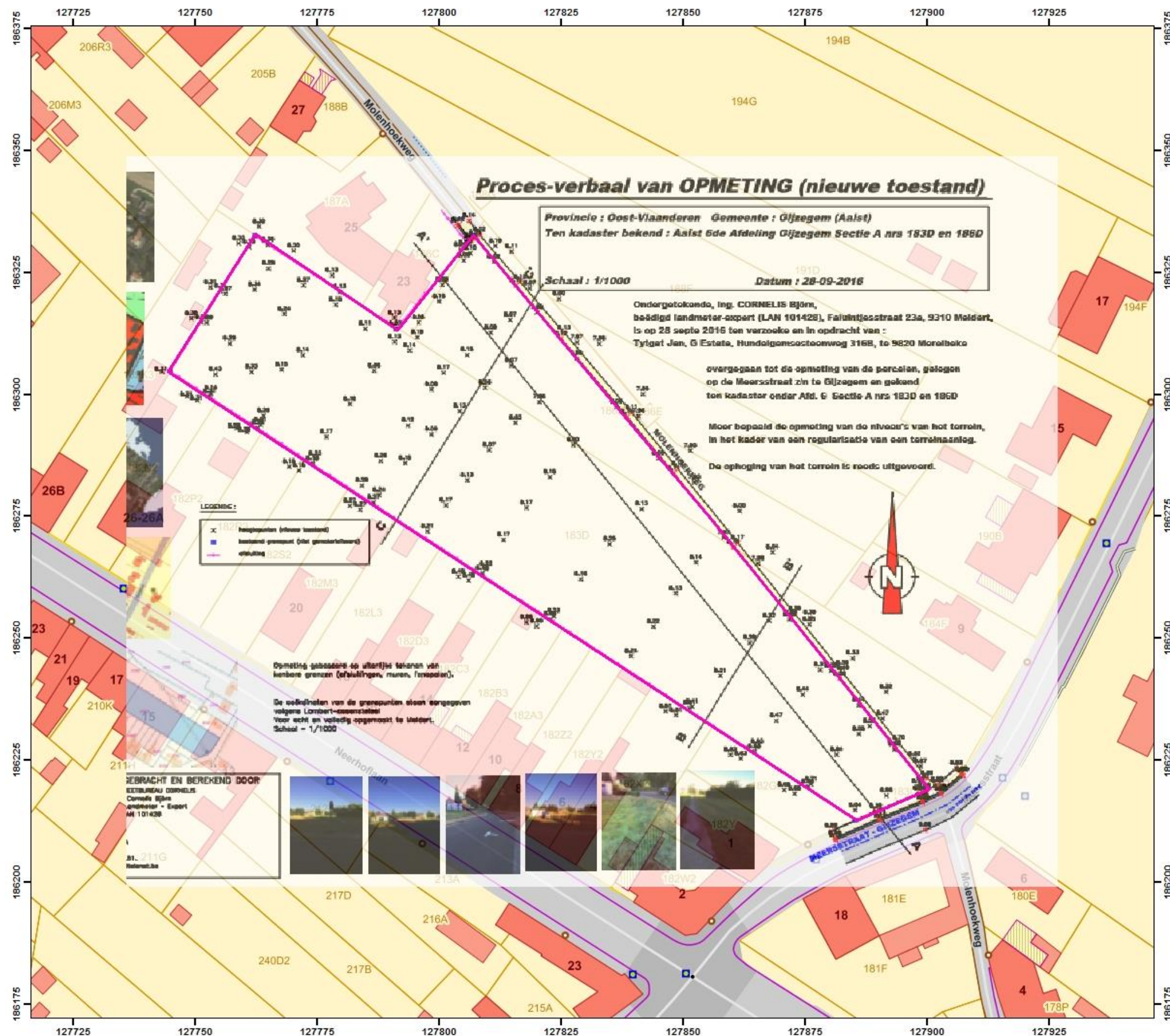
Projectgebied

N

0 50
Meter

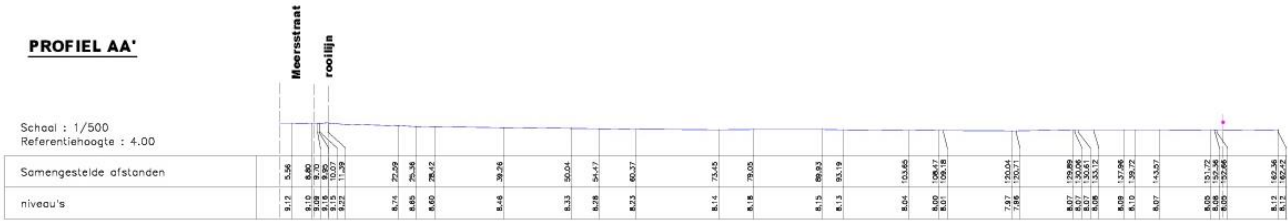

PROFIELEN - NIEUWE TOESTAND

PROFIELEN - ORIGINELE TOESTAND

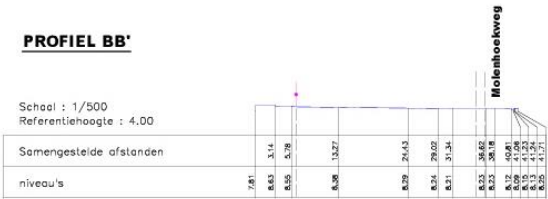
PROFIEL AA'

Schaal : 1/500
Referentiehoogte : 4.00

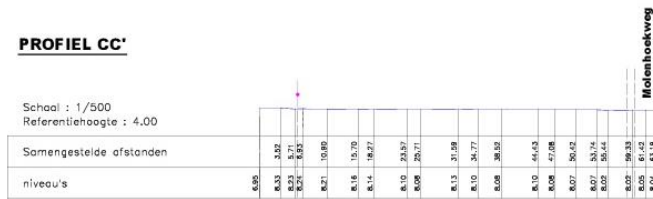
PROFIEL BB'

Schaal : 1/500
Referentiehoogte : 4.00

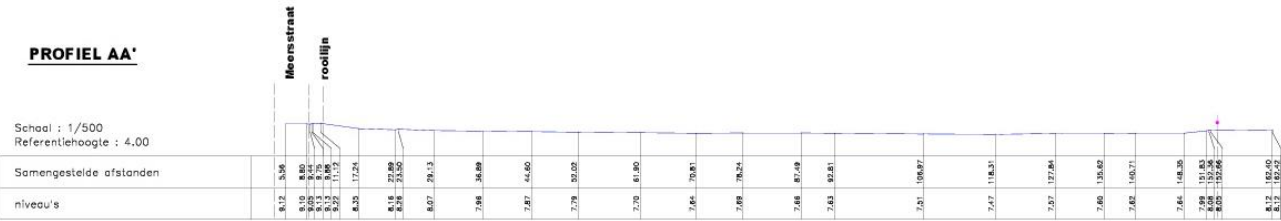
PROFIEL CC'

Schaal : 1/500
Referentiehoogte : 4.00

PROFIEL AA'

Schaal : 1/500
Referentiehoogte : 4.00

3 Assessmentrapport

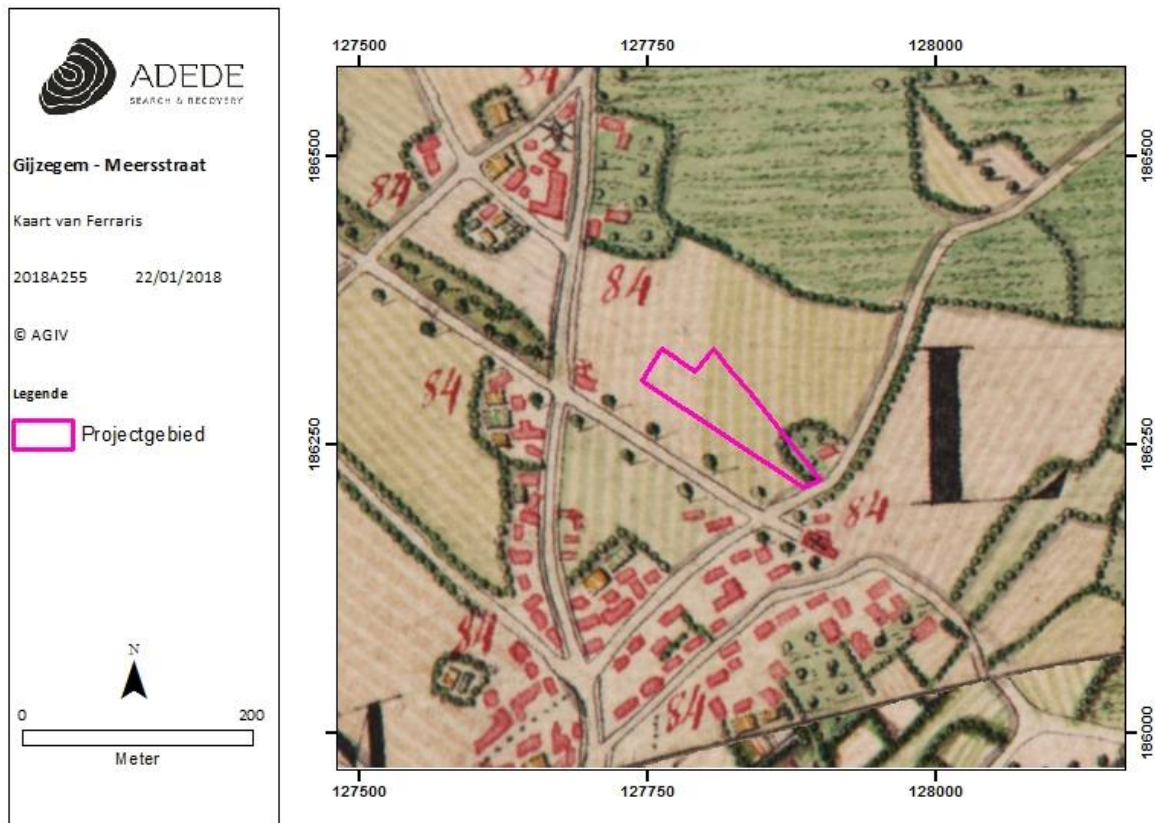
De inschatting van de archeologische waarden in dit rapport is gebeurd aan de hand van cartografische bronnen en archeologische getuigenissen.

Al de geraadpleegde historische kaarten schetsen een onderzoeksgebied binnen een agrarische context. Aan de hand van de Ferrariskaart is vast te stellen dat binnen het projectgebied geen bebouwing aanwezig is, het volledige gebied bestaat uit akkerland. In de directe omgeving bevindt zich net ten noordoosten een omheinde landelijke bewoning. Op de Ferraris-kaart lijkt deze bebouwing net wel of net niet de contouren van het onderzoeksgebied te overschrijden, maar wanneer dit gegeven wordt vergeleken met de daaropvolgende historische kaarten lijkt de bebouwing wat verder naar het noorden, en dus verder van het onderzoeksgebied, te verschuiven. Het lijkt aannemelijk dat de historische kaarten op dezelfde bebouwing doelen, en dat de weergave bij Ferraris net iets minder accuraat is dan op de jongere historische kaarten. Op de hoek van de Neerhoflaan en de Steenweg naar Oudegem stond een kapel. Net ten noorden ligt een onontgonnen weilandgebied dat tot op vandaag onontgonnen bleef en nu natuurgebied is. In de ruimere omgeving ligt ten zuiden van het onderzoeksgebied het dorpscentrum van Gijzegem. Ten noordwesten ligt een kleine agglomeratie rondom een molen.

De jongere historische kaarten, van de Atlas der Buurtwegen tot de Popp-kaarten tonen een min of meer onveranderd beeld, het projectgebied blijft steeds akkerland en onbebouwd. Enkel langs de Steenweg naar Oudegem, ten westen van het onderzoeksgebied neemt de lintbebouwing gestaag toe. Bij de Vandermaelenkaart lijkt zich opnieuw een kleine verschuiving voor te doen ten gevolge van de kaartprojectie. Aan de hand van de geraadpleegde historische kaarten kan hooguit een vermoeden naar agrarische activiteiten gesteld worden voornamelijk in recentere periodes. Ook zijn er geen indicaties waarom dit in de voorgaande periodes anders zou geweest zijn. Gezien de landschappelijke ligging in een landelijke omgeving, zowel nu als vroeger, wordt de verwachting naar bewoningssporen eerder laag ingeschat.

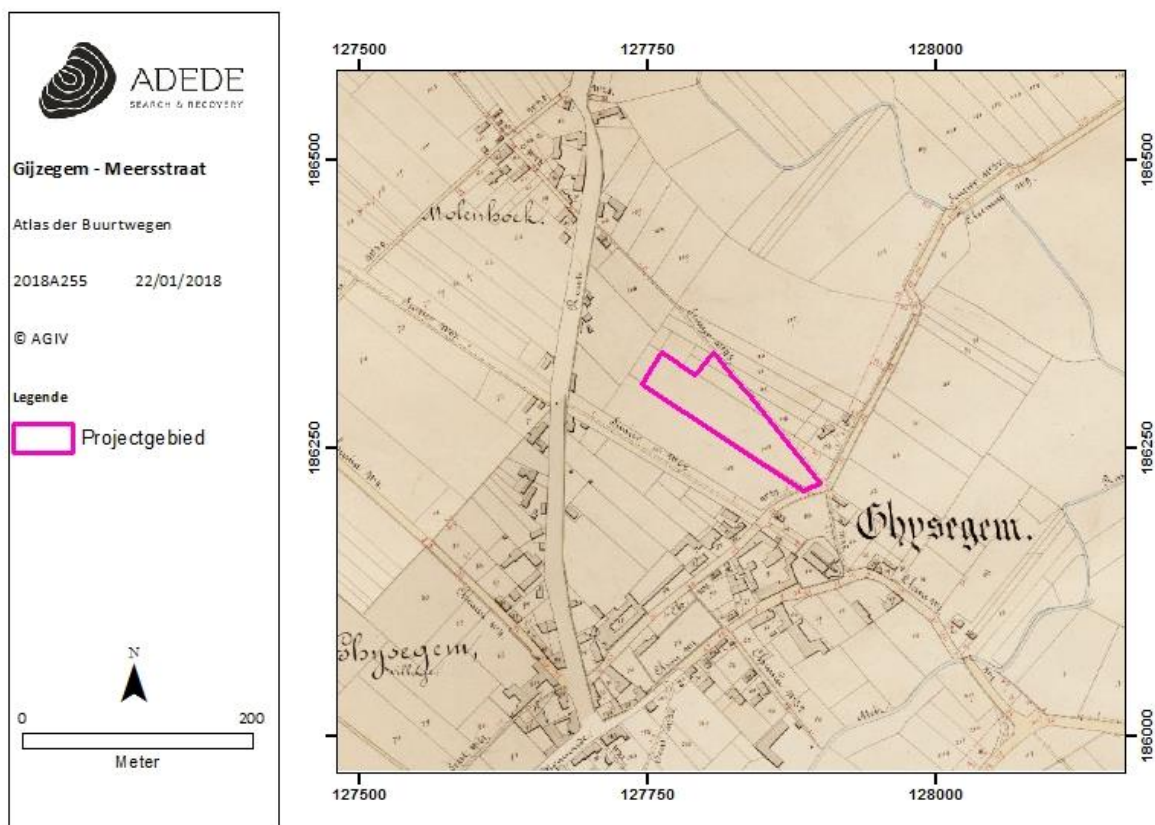
Archeologisch gezien zijn er voor de directe omgeving van het onderzoeksgebied weinig meldingen gekend. Deze getuigen niet noodzakelijk van een afwezigheid aan potentieel archeologisch interessante sites, maar kunnen te wijten zijn aan de afwezigheid van archeologisch onderzoek in de omgeving. In de ruimere omgeving zijn vooral enkele losse steentijdvondsten gekend. Deze komen voor het merendeel voort uit een vrij uitgebreide veldprospectie naar steentijdmateriaal in 1993 en 1994 in het kader van een licentiaatsverhandeling. Eén van de meldingen situeert zich een kleine

500m ten westen van het onderzoeksgebied (een beschadigde cirkelkrabber en drie afslagen), terwijl het gros van deze vondsten zich ten zuiden van het dorpscentrum van Gijzegem situeren, op ruimere afstand van het onderzoeksgebied. De overige meldingen in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied betreffen gegevens en meldingen op basis van historisch kaartmateriaal. Het Slot van Gijzegem, dat voor het eerst vermeld werd in 1209, is hiervan het meest noemenswaardig. Dit bevond zich ongeveer een kilometer ten westen van het onderzoeksgebied.¹

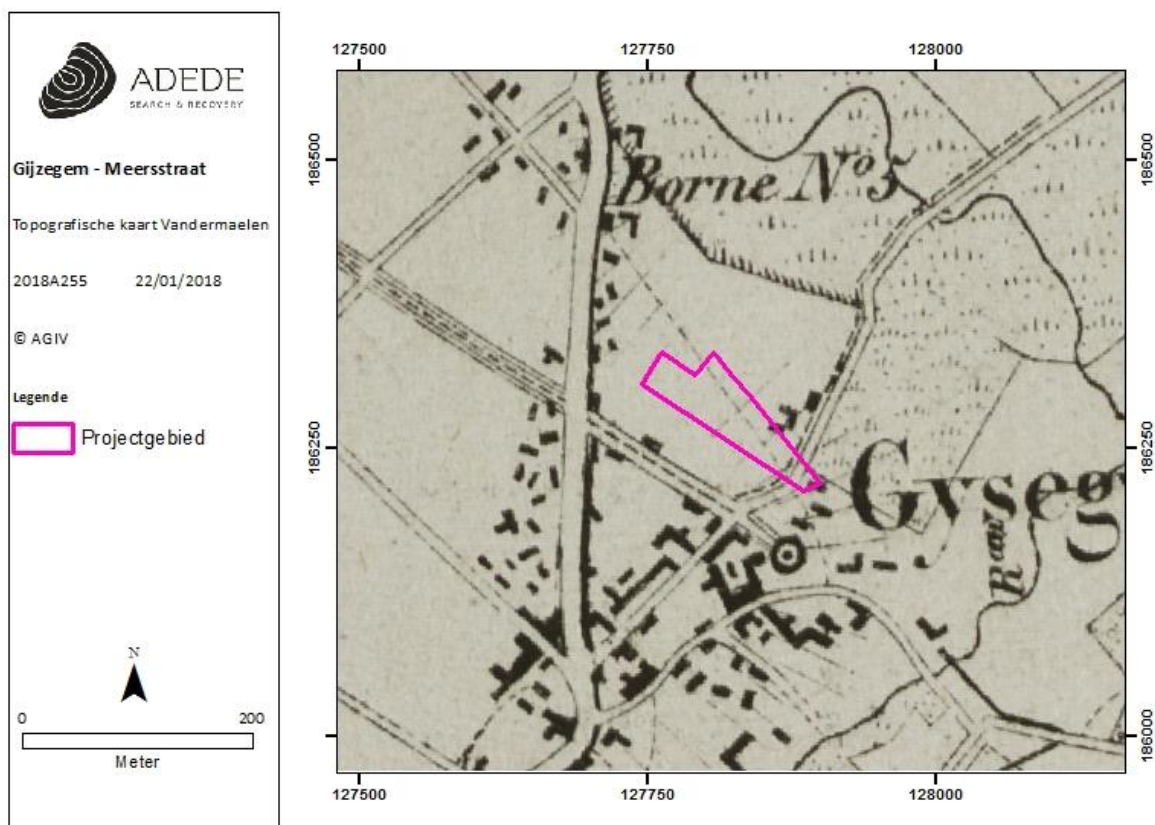

Figuur 2. Situering van het projectgebied op de Kaart van Ferraris

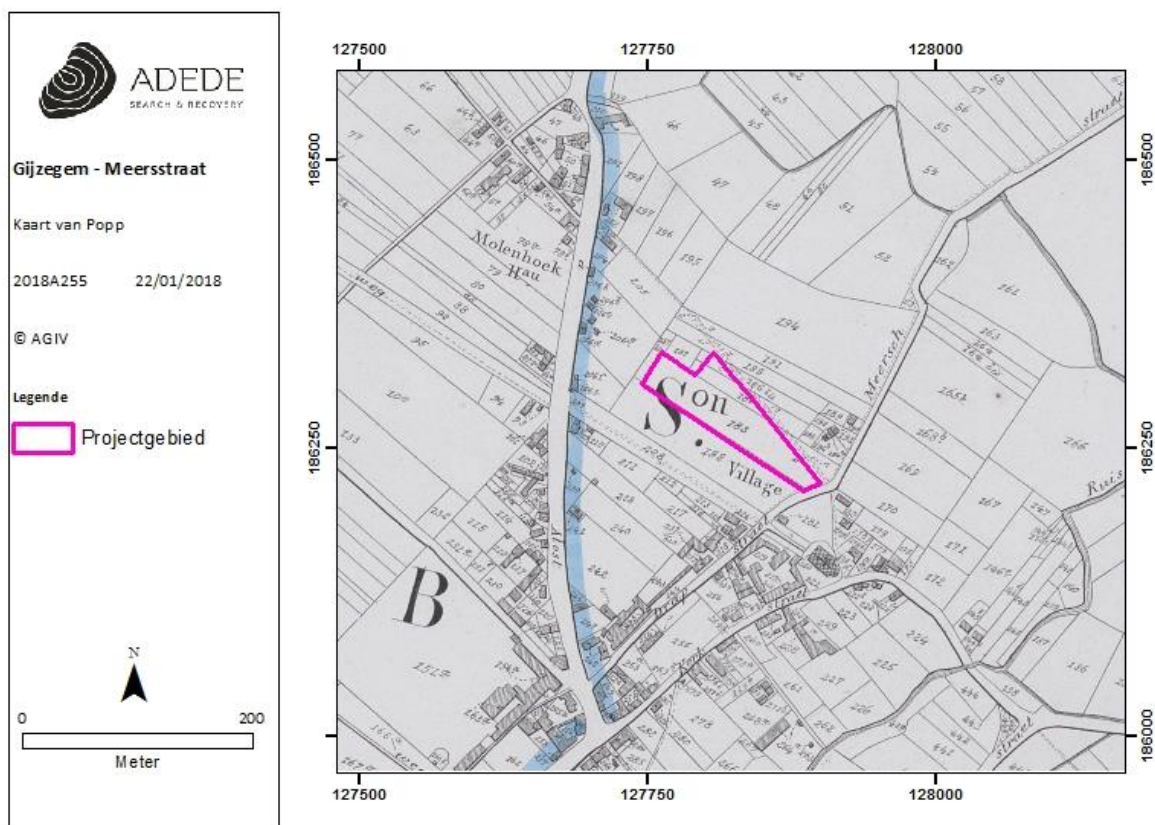
¹ <http://cai.onroerenderfgoed.be/>

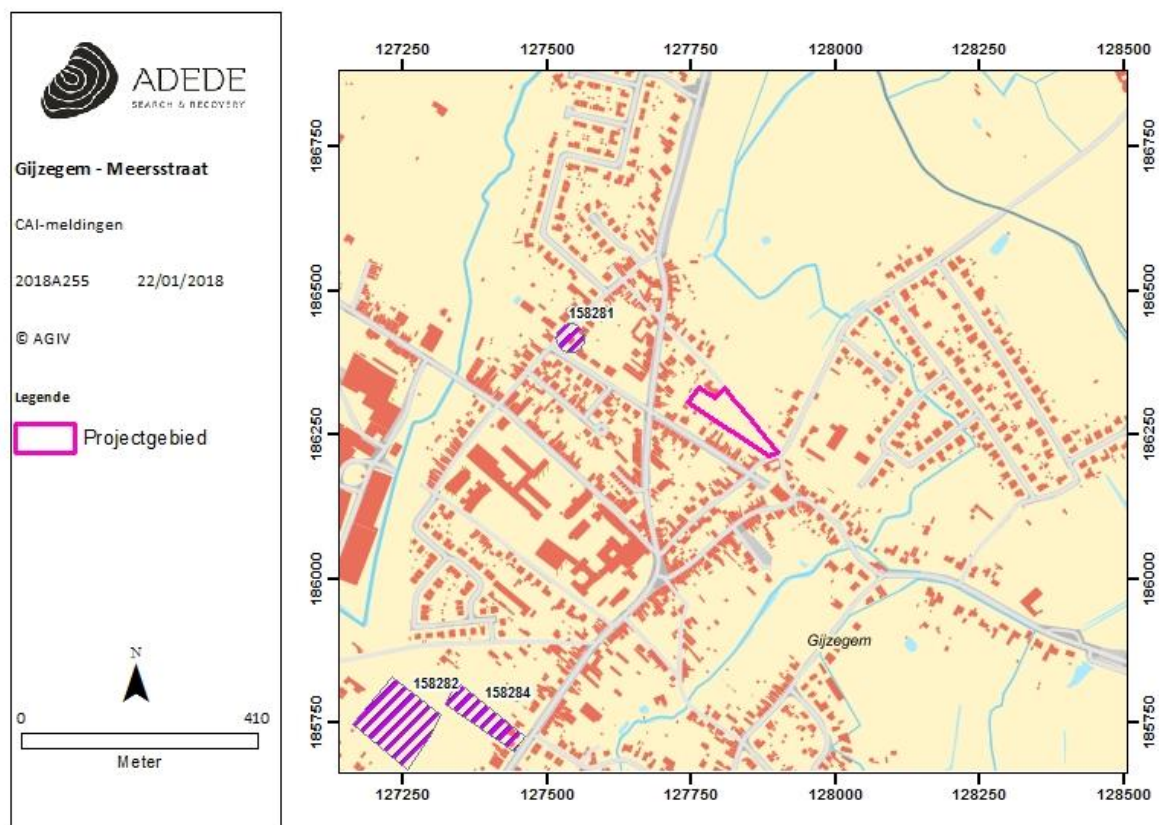
Figuur 3. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen

Figuur 4. Situering van het projectgebied op de Vandermaelenkaart

Figuur 5. Situering van het projectgebied op de Poppkaart

Figuur 6. Situering van het projectgebied op GRB-kaart met meldingen CAI

4 Besluit

4.1 Besluit gespecialiseerd publiek

De inschatting van de archeologische waarde van het projectgebied werd gedaan aan de hand van geraadpleegde cartografische bronnen en meldingen op de Centraal Archeologische Inventaris. De historische kaarten hebben aangetoond dat het onderzoeksgebied steeds binnen een onbebouwd akker- en weidegebied heeft gelegen, aan de rand van een onontgonnen groengebied, ten noorden van het dorpscentrum van Gijzegem. Deze cartografische bronnen schetsten een situatie waarbij het onderzoeksgebied geen deel uitmaakte van de dorpsontwikkeling van Gijzegem.

Hierdoor kan hoogstens een verwachting gesteld worden naar archeologische restanten en sites die betrekking hebben op agrarische activiteiten teruggaand tot in de 18^e eeuw. Een veldprospectiecampaagne tijdens de jaren '90 toonde aan dat er in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied wel enige prehistorische menselijke activiteit moet zijn geweest. Met betrekking tot de hierop volgende periodes kan een algemeen verwachtingsmodel vooropgesteld worden. Bijkomend kunnen mogelijke archeologische restanten zich in gave toestand binnen de contouren van het projectgebied bevinden gezien het langdurige gebruik als akker – en weiland met afwezigheid van bebouwing.

Daar de werken die deel uitmaken van deze regularisatie enkel de ophoging van het huidige maaiveld omvat (ca. +0,50m) en geen afgravingen kennen, kan gesteld worden dat er geen verstoringen plaatsgevonden hebben binnen de geplande bodemingrepen. Gezien er geen verstoring van eventuele archeologische waarden plaatsvindt, acht ADEDE bvba verder onderzoek niet noodzakelijk en kan het perceel bewaard worden voor volgende generaties.

4.2 Besluit breed publiek

De bouwheer wenst op het onderzoeksgebied gelegen aan de Meersstraat te Gijzegem het terrein ongeveer met 50cm op te hogen met teelaarde. Hierbij vinden er geen afgravingen plaats. ADEDE bvba heeft in de vorm van een beperkt bureauonderzoek aangetoond dat verder onderzoek niet noodzakelijk is aangezien de geplande werken geen verstoringen van het potentiële bodemarchief met zich zullen meebrengen.

5 Lijst van plannen

Plannr.	Beschrijving	Schaal	Wijze vervaardiging	Datum aanmaak
0001	Situering van het projectgebied op de topografische kaart	1:1	Digitaal	22/01/18
0002	Situering van het projectgebied op de orthofoto uit 2016	1:1	Digitaal	22/01/18
0003	Situering van het projectgebied op GRB	1:1	Digitaal	22/01/18
0004	Plan bestaande toestand	1:1	Digitaal	22/01/18
0005	Inrichtingsplan ontworpen toestand	1:1	Digitaal	22/01/18

6 Lijst van figuren

Figuur 1. Situering van het projectgebied op de Kaart van Ferraris	- 15 -
Figuur 2. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen	- 16 -
Figuur 3. Situering van het projectgebied op de Vandermaelenkaart	- 17 -
Figuur 4. Situering van het projectgebied op de Poppkaart	- 18 -
Figuur 5. Situering van het projectgebied op GRB-kaart met meldingen CAI	- 19 -

7 Bibliografie

Websites

<https://www.inventaris.onroerenerfgoed.be>

<https://www.dov.vlaanderen.be>

<https://www.cai.onroenderfgoed.be>

<https://www.geopunt.be>

<https://www.agiv.be>

8 Bijlage

Provincie : Oost-Vlaanderen Gemeente : Gijzegem (Aalst)
Ten kadaster bekend : Aalst 6de Afdeling Gijzegem Sectie A nrs 183D en 186D

Datum : 28-09-2016

overgegaan tot de opmeting van de percelen, gelegen op de Meersstraat z/n te Gijzegem en gekend ten kadaster onder Afd. 6 Sectie A nrs 183D en 186D

De ophoging van het terrein is reeds uitgevoerd.

- × hoogtepunten (nieuwe toestand)
- bestaand grenspunt (niet gematerialiseerd)
- afsluiting

De coördinaten van de grenspunten staan aangegeven volgens Lambert-assenstelsel
Voor echt en volledig opgemaakt te Meldert.
Schaal = 1/1000

Faluintjesstraat 23A
9310 Meldert
gsm : 0491/88.61.51.
e-mail : cornells5@telenet.be

PROFIEL AA'

The diagram illustrates a cross-section of a road and its drainage system. The road surface is on the left, sloping down to the right. Below the road is a drainage ditch with a blue line representing the water level. To the right of the ditch is a series of vertical lines representing the drainage system, with a red line indicating the water level. The diagram is labeled with various measurements and dimensions.

Meerstrasse	rooilijn
9.12	5.56
9.10	8.80
9.08	12.04
9.06	15.28
9.04	18.52
9.02	21.76
9.00	25.00
8.98	28.24
8.96	31.48
8.94	34.72
8.92	37.96
8.90	41.20
8.88	44.44
8.86	47.68
8.84	50.92
8.82	54.16
8.80	57.40
8.78	60.64
8.76	63.88
8.74	67.12
8.72	70.36
8.70	73.60
8.68	76.84
8.66	80.08
8.64	83.32
8.62	86.56
8.60	89.80
8.58	93.04
8.56	96.28
8.54	99.52
8.52	102.76
8.50	106.00
8.48	109.24
8.46	112.48
8.44	115.72
8.42	118.96
8.40	122.20
8.38	125.44
8.36	128.68
8.34	131.92
8.32	135.16
8.30	138.40
8.28	141.64
8.26	144.88
8.24	148.12
8.22	151.36
8.20	154.60
8.18	157.84
8.16	161.08
8.14	164.32
8.12	167.56
8.10	170.80
8.08	174.04
8.06	177.28
8.04	180.52
8.02	183.76
8.00	187.00
7.98	190.24
7.96	193.48
7.94	196.72
7.92	199.96
7.90	203.20
7.88	206.44
7.86	209.68
7.84	212.92
7.82	216.16
7.80	219.40
7.78	222.64
7.76	225.88
7.74	229.12
7.72	232.36
7.70	235.60
7.68	238.84
7.66	242.08
7.64	245.32
7.62	248.56
7.60	251.80
7.58	255.04
7.56	258.28
7.54	261.52
7.52	264.76
7.50	268.00
7.48	271.24
7.46	274.48
7.44	277.72
7.42	280.96
7.40	284.20
7.38	287.44
7.36	290.68
7.34	293.92
7.32	297.16
7.30	300.40
7.28	303.64
7.26	306.88
7.24	310.12
7.22	313.36
7.20	316.60
7.18	319.84
7.16	323.08
7.14	326.32
7.12	329.56
7.10	332.80
7.08	336.04
7.06	339.28
7.04	342.52
7.02	345.76
7.00	349.00
6.98	352.24
6.96	355.48
6.94	358.72
6.92	361.96
6.90	365.20
6.88	368.44
6.86	371.68
6.84	374.92
6.82	378.16
6.80	381.40
6.78	384.64
6.76	387.88
6.74	391.12
6.72	394.36
6.70	397.60
6.68	400.84
6.66	404.08
6.64	407.32
6.62	410.56
6.60	413.80
6.58	417.04
6.56	420.28
6.54	423.52
6.52	426.76
6.50	430.00
6.48	433.24
6.46	436.48
6.44	439.72

Topographic map of the Molenhoekweg area in the Netherlands. The map shows a road (Molenhoekweg) running horizontally across the top. To the left of the road is a large green area representing a forest or park. A pink line with an arrow points from the road towards the green area. Below the road, there are several small rectangular plots, some of which are shaded in light green. The map includes a scale bar at the bottom left, indicating distances in meters (0, 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100). A north arrow is located at the bottom right. The map is labeled with 'Molenhoekweg' at the top and 'Molenhoekweg' at the bottom right. The map is also labeled with 'Molenhoekweg' at the bottom left and 'Molenhoekweg' at the bottom right.

[illegible]

Provincie : Oost-Vlaanderen Gemeente : Gijzegem (Aalst)
Ten kadaster bekend : Aalst 6de Afdeling Gijzegem Sectie A nrs 183D en 186D

Datum : 28-09-2016

overgegaan tot de opmeting van de percelen, gelegen op de Meersstraat z/n te Gijzegem en gekend ten kadaster onder Afd. 6 Sectie A nrs 183D en 186D

De ophoging van het terrein is reeds uitgevoerd

- × hoogtepunten (nieuwe toestand)
- bestaand grenspunt (niet gematerialiseerd)
- oorspronkelijk hoogtepunt
- afsluiting

Het terrein met kadastrale nummer 183D en deel van 186D, wordt opgehoogd met een ca. 50 cm, omdat het terrein in een soort dal ligt, waar er waterstagnatie optreedt. Het goed is gelegen in woonzone en niet gelegen in overstromingsgevoelig gebied.

OPGEMETEN, IN PLAN GEBRACHT EN BEREKEND DOOR
BVBA LANDMEETBUREAU CORNELIS
Ing. Cornelis Bijl
Bekijldig Landmeter - Expert
LAN 101428

Faloutjesstraat 23A
9310 Mielard
gsm : 0491/88.61.51.
e-mail : cornoelis5@telenet.be

PROFIEL AA'

PROFIEL AA'

Schaal = 1/500
Referentiehoogte : 4.00

Samengestelde afstanden	niveau's
5.56	9.12
8.90	9.10
9.44	9.09
9.68	9.13
11.12	9.22
17.24	8.35
25.59	8.16
29.13	8.07
36.89	7.86
44.60	7.87
56.02	7.79
61.90	7.70
70.81	7.64
78.24	7.69
87.49	7.66
92.81	7.63
108.97	7.51
118.31	7.47
127.84	7.57
135.82	7.60
140.71	7.62
149.35	7.64
151.81	7.69
152.38	8.08
152.98	8.07
162.40	8.12
162.42	8.12

[illegible]

PROFIEL CC'

Schaal : 1/500
Referentiehoogte : 4.00

Samengestelde afstanden	niveau's
7.33	7.33
6.34	6.34
8.01	8.01
8.09	8.09
7.73	7.73
10.19	10.19
7.66	7.66
10.71	10.71
7.58	7.58
24.82	24.82
7.58	7.58
25.32	25.32
7.62	7.62
35.44	35.44
7.61	7.61
36.35	36.35
7.61	7.61
41.16	41.16
7.62	7.62
43.93	43.93
7.56	7.56
48.69	48.69
7.57	7.57
52.38	52.38
7.69	7.69
55.48	55.48
6.02	6.02
59.32	59.32
6.04	6.04
63.19	63.19

Molenthoekweg